

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621200616
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3621200616.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina vo veci starostlivosti súdu o maloletú P., zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov Q. a V., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. o nariadenie výchovného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske zo dňa 13. mája 2021, č. k. 2P/23/2021-23, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vydal neodkladné opatrenie, ktorým nariadil rodičom maloletej dočasne, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na tamomšom súde pod sp. zn. 2P/23/2021 odovzdať maloletú P. B., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti C.. Zároveň uviedol, že toto neodkladné opatrenie je vykonateľné jeho vyhotovením. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 07.05.2021 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X., odbor sociálnych vecí a rodiny návrh na nariadenie výchovného opatrenia nad maloletou P. - pobyt v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletemu dieťaťu, ktoré sa bude realizovať v C.. Zároveň sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude za súčinnosti matky a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dočasne do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej dieťa v uvedenom zariadení umiestnené. V návrhu uviedol, že mal. P. je v evidencii Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X., odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od januára 2017 ako dieťa s problémovým správaním z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Mal. P. je v aktuálnom školskom roku 2020/2021 žiačkou X.ročníka Základnej školy J.. Zo správy zo školského zariadenia vyplýva, že menovaná si svoje školské povinnosti neplní. V mesiaci október 2020 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X. telefonicky kontaktovalo školské zariadenie, ktoré maloletá navštevuje, a informovalo, že maloletá je tehotná. Vzápätí sa na pôde školy na podnet úradu práce uskutočnilo spoločné stretnutie za účelom riešenia aktuálnej kritickej situácie u maloletej P.. K spolupráci s ÚPSVaR X. však maloletá i jej matka pristupujú nezodpovedne a laxne, dohodnuté termíny konzultácií nedodržiavajú, prípadne sa nedostavia vôbec. Aj napriek niekoľkonásobným sľubom z ich strany dohodnuté úlohy a pravidlá nedodržiavajú a maloletá si aj naďalej neplní povinnú školskú dochádzku, v čom ju matka podporuje. Pani B. s dcérou taktiež nerešpektujú aktuálne epidemiologické nariadenia vlády a v čase zákazu vychádzania po 20,00 hod. maloletá P. tento zákaz porušuje a navštevuje kamarátov a známych, domov sa vracia v nočných hodinách, o čom má matka vedomosť. Matka svojim nezodpovedným a ľahostajným prístupom, ako aj nedostatočnou výchovou, podporuje dcéru v ďalšom záhaľčivom živote. Podľa správy psychologičky X. H., psychológa J., X. z 05.05.2021 maloletá je sociálne a emocionálne nezrelá vzhľadom k svojmu veku, vôľová zložka osobnosti nie je rozvinutá na podklade nedôslednej, benevolentnej a laxnej výchovy matky, ktorá dcérine správanie svojimi klamstvami ospravedlňuje. Pani B. nie je schopná zabezpečiť riadnu výchovu maloletej, čím je ohrozený ďalší zdravý psychický a fyzický vývin maloletej P., ako aj neskôr narodeného dieťaťa. Vzhľadom na doteraz zistené skutočnosti, s prihliadnutím na záujem na ochrane dieťaťa a zabezpečenia

vhodného výchovného prostredia pre dieťa mal súd za to, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny X. podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodne. Z návrhu v tejto veci vyplynulo, že s maloletou sú dlhodobé výchovné problémy, tie nevyriešila ani zmena výchovného prostredia, od matky k otcovi ani naopak, neúčelné bolo aj mierne výchovné opatrenie dohľad. Dieťa je vekom staršie, dospieva, no neukončilo ešte ani povinnú školskú dochádzku, dieťa evidentne nevníma okrem svojich práv a slobody, rovinu povinností a zodpovednosti. Matka, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti zlyháva v schopnosti zabezpečiť vhodné výchovné prostredie dcére najmä z hľadiska toho, že by dieťa matku rešpektovalo a sama matka bola pre dieťa vzorom v plnení povinností. Dieťa zanedbáva školskú dochádzku, matka so školou nespolupracuje, v podstate sa k výchove dcéry, nad ktorou nemá kontrolu správa ľahostajne či úplne rezignovala, a tak má dieťa voľnosť správať sa akokoľvek uzná si zmyslí. Výsledkom je aj tehotenstvo maloletej. Dôvodnosť odňatia dieťaťa z výchovného prostredia rodičov nie sú len vážne výchovné problémy maloletej, ale aj potreba ochrany nenarodeného dieťaťa a aj samotnej matky, ktorá ako vyplýva zo správ sa správa nezodpovedne. Preto aj vyňatie dieťaťa z výchovného prostredia rodičov neznesenie odklad do rozhodnutia vo veci samej, ale je potrebné zasiahnuť formou výchovného opatrenia a dieťa umiestniť v zariadení, ktoré je vyššie špecifikované a ktoré zabezpečil ÚPSVaR X.. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 360 ods. 1, 2, § 367 ods. 1, 2, 3, § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, 3, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1, § 333 CSP, § 37 ods. 1, 3 písm. b), ods. 7, 8, § 30 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa. Uviedla, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasí, jej dcéra býva s ňou, riadne sa o ňu stará, chodí s ňou pravidelne po lekárske vyšetreniach, keďže je tehotná, dcéra nie je hladná, špinavá a ani zanedbaná, ako uviedla kolízna opatrovníčka. Poukázala na to, že kolízna opatrovníčka mohla navštíviť jej domácnosť a videla by, že má vytvorené podmienky na to, aby jej dcéra a aj s vnúčaťom žili s ňou v spoločnej domácnosti. Má záujem svojej dcére P. pri výchove jej dieťaťa pomôcť, chce, aby vyrastali v jej domácnosti. Tvrdenia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o tom, že dcéra sa túla po nociach, že navštevuje známych a kamarátov a že sa vracia neskoro v noci domov sa nezakladajú na pravde. Doznela, že dcéra mala v škole neospravedlnené hodiny, ale nebolo to preto, že by ju nechceli poslať do školy, keď dcére P. sa spolužiaci posmievali, že je tehotná, za čo sa hanbila. Ďalej uviedla, že maloletá P. mala zdravotné a hlavne tehotenské problémy, nevedela sa sústrediť na vzdelávanie, obávala sa toho, že jej odoberú dieťa, bála sa navštevovať školu z obavy nákazy vírusom Covid, preto odmietala chodiť do školy. Svoje argumenty má záujem aj s otcom dieťaťa objasniť na súdnom pojednávaní. Nesúhlasí s tým, aby bola dcéra umiestnená v zariadení, keďže má podmienky a aj žijúcich rodičov a rodinu, ako aj zázemie, kde môže plnohodnotne žiť so svojím dieťaťom.

3. Otec maloletého dieťaťa sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že od začiatku školského roka 2020/2021 mala maloletá nepravidelnú školskú dochádzku. V prvom polroku vymeškala spolu 136 neospravedlnených vyučovacích hodín, v druhom polroku ku dňu 22.03.2021 vymeškala spolu 99 neospravedlnených hodín. Matke bolo zo strany školy navrhnuté vzdelávanie jej dcéry v škole, kde by sa mohla pripájať na online hodiny a pod pedagogickým dozorom vypracovávať zadané úlohy. Túto možnosť však nevyužili. Z dôvodu pretrvávajúcich problémov prejavujúcich sa najmä opakovaným neplnením si školských povinností a opätovným zanedbávaním povinnej školskej dochádzky konštatoval, že doposiaľ uložené výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej je neúčelné, a preto podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zverení maloletej do starostlivosti C.. Zastával názor, že matka svojím nezodpovedným a ľahostajným prístupom, ako aj nedostatočnou výchovou podporuje dcéru v ďalšom závažnom živote. Vyjadrenia matky uvedené v odvolaní považoval za nepravdivé, keď kolízny opatrovník vo svojich písomných podaniach ani ústnych vyjadreniach nikdy neuvádzal, že maloletá P. je hladná, špinavá a zanedbaná. Nie je ani pravdou, že kolízna opatrovníčka nebola osobne prešetriť rodinné pomery, keď v domácnosti matky boli opakovane zrealizované návštevy. Od zistenia gravidity maloletej P. sa otec u pracovníkov oddelenia SPODaSK nezaujímal o riešenie situácie. Vzhľadom k predchádzajúcim konaniam a vyjadreniam maloletej o možnom siahnutí si na život v prípade zotrvania u otca, je tvrdenie matky dieťaťa o možnosti zverenia maloletej späť do starostlivosti otca závažné. Za účelové a rozporuplné považoval i tvrdenia matky o tom, že ona i otec dieťaťa majú veľký záujem osobne sa starať o svoju dcéru a ich vnučku, keď dňa 15.04.2021 obaja podpísali čestné prehlásenie,

ktorým vyjadrili súhlas so zverením maloletej P. do náhradnej osobnej starostlivosti manželov P. a P. Q.. Vyjadrenia matky o dôvodoch vymeškávania školského vyučovania sa vzhľadom k tomu, že problémy v školskom prostredí sú dlhodobé a pretrvávajú už v čase pred otehotnením maloletej javia taktiež ako zavádzajúce. Uviedol, že súčasný stav výchovy a starostlivosti o maloletú P. v jej prirodzenom rodinnom prostredí považuje za rizikový a ohrozujúci jej riadny psychický a fyzický, ako aj sociálny vývin.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z., ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

6. Podľa § 367 ods. 1, 2, 3 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení odkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, vykonateľné je len, čo bolo vyhotovené.

7. Účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia a súčasne, keď sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku súdu, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov, pričom treba vždy brať zreteľ na najlepší záujem dieťaťa.

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. V danej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, mal dostatočné skutkové podklady na rozhodnutie o veci. Dôvody, pre ktoré rozhodol tak ako bolo uvedené vo výroku rozhodnutia správne rozobral v odôvodnení rozhodnutia. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje. Matka v odvolaní neosvedčila žiadne také skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

9. Predmetom konania je nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré navrhol orgán štátnej správy, ktorý vykonáva činnosť v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí, z dôvodu vážnych výchovných problémov tehotnej maloletej, ako aj potreby ochrany nenarodeného dieťaťa a aj samotnej matky, ktorá sa správa nezodpovedne.

10. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť z dôvodu potreby neodkladnej úpravy právnych pomerov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pri ich nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Je však nutné, aby sa osvedčili dôvody na jeho nariadenie, t.j. potreba neodkladnej úpravy pomerov. Súd sa obmedzí na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť úpravy pomerov, pričom miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou riešenia. Pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd. Rozhodnutie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia (§ 367 ods. 3 CMP).

11. Z obsahu spisu vyplýva, že s maloletou P. sú dlhodobo výchovné problémy z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky, tie nevyriešila ani zmena výchovného prostredia so starostlivosti matky k otcovi a naopak. O osobnej starostlivosti o mal. P. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 27.07.2020 č.k. 1P/25/2020-42, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu o

zmene výchovného prostredia maloletej P. tak, že táto bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 40,- eur mesačne. Z pripojeného spisu Okresného súdu Partizánske sp. zn. 4P/32/2018 bolo zistené, že na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X., odboru sociálnych vecí a rodiny bol rozsudkom č.k. 4P/32/2018-30 zo dňa 13.09.2018 nariadený nad výchovou maloletej P. dohľad. Dôvodom tohto rozhodnutia bolo problémové správanie sa maloletej P., ktorá zanedbávala povinnú školskú dochádzku a nerešpektovanie matky, ktorá si dôsledne neplnila rodičovské povinnosti. Napriek poskytovaniu pomoci zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. nedošlo k zlepšeniu školskej dochádzky maloletej, maloletá sa naďalej správala nezodpovedne, v školskom roku 2020/2021 si riadne neplnila povinnú školskú dochádzku, v čom ju matka podporovala, matka so školou nespolupracovala, k výchove dcéry sa správala ľahostajne, podporovala ju v záhaľčivom spôsobe života. Výsledkom nedôsledného výchovného vedenia z matkinej strany bolo aj tehotenstvo maloletej, ktorá otehotnela vo svojich XX-tich rokoch. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že maloletá P. sa napriek zákazu vychádzania v čase núdzového stavu stretávala s kamarátkami, túlala sa po vonku, domov chodievala v nočných hodinách, o čom mala matka vedomosť, čím ohrozovala nielen svoje zdravie, ale aj zdravie svojho nenarodeného dieťaťa. Postoj matky maloletej je benevolentný a laxný, matka dcérine správanie ospravedlňuje svojimi klamstvami. Na základe uvedeného je zrejmé, že uložené výchovné opatrenie - dohľad nevedlo k náprave, matka maloletej P. zanedbáva riadnu starostlivosť o dieťa, súčasný stav výchovy a starostlivosti o maloletú P. v domácnosti matky je rizikový a ohrozujúci jej psychický, fyzický a sociálny vývin. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, keď neodkladným opatrením rozhodol o dočasnom odovzdaní maloletej P. do starostlivosti C., nakoľko vyňatie dieťaťa z výchovného prostredia rodičov neznieslo odklad do rozhodnutia vo veci samej z dôvodu potreby zvýšenej ochrany tehotnej maloletej P., ktorá sa správa nezodpovedne. V súčasnosti je takáto dočasná úprava pomerov v záujme maloletého dieťaťa, ktorý záujem je pri rozhodovaní prvoradý.

12. Matka ani v odvolacom konaní neosvedčila žiadne skutočnosti ohľadom nepravdivosti skutočností zistených na základe šetrenia ÚPSVaR X., neosvedčila schopnosť zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa tak, aby táto nebola ohrozená v ďalšom psychickom a sociálnom vývine.

13. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).